

ศึกษานโยบายสังคมพหุวัฒนธรรมในสาธารณรัฐเกาหลีและ
ผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม
Policy of Multicultural Society in Republic of Korea and
Problems on Cultural Diversity

อรพรรณ จันท์เทา*

Master of Arts (Sociology), ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สาขาวิชาภาษาเกาหลี, คณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

**Corresponding Author E-mail: orapan.j@psu.ac.th*

Received: September 3, 2021

Revised: November 29, 2021

Accepted: December 29, 2021

Available: December 30, 2021

A b s t r a c t

The purposes of this research were to 1) examine problems and conflicts in multicultural families in Republic of Korea, 2) explore the relationship between the policy of multicultural family and the family conflicts, and 3) propose guidelines on multicultural family policy formulation in solving conflicts and laying the foundation of multicultural society in Republic of Korea. The primary data obtained from the Ministry of Gender Equality and Family's survey between 2010 and 2018, the National Statistical Office, and the Ministry of Justice as well as the secondary data through reviewed literature were analyzed.

The findings were as follows.

1. Different cultures, ways of life, and races as well as the lack of social support, and language barriers caused cultural conflicts, racism, and life difficulties which ended marriage of multicultural families in divorce.

2. The multicultural family policy issued by the Ministry of Gender Equality and Family in 2018-2022 was compatible with the need for social and cultural adaptation in the early stages despite the following weaknesses. 1) The policy prioritized the adaptation of the aliens to the Korean cultures solely, while the sharing of knowledge and varied cultures was limited. 2) The policy were targeted only at multicultural family

members rather than encouraging the community and the society to take action. 3) The foreign members of the family did not have an opportunity to participate in the Ministry of Gender Equality and Family's projects. 4) The policy did not cover any assistance regarding divorce or separation.

3. The suggested guidelines on multicultural family policy included 1) to encourage the interaction and cooperation between the families and the community in formulating a multicultural society, 2) to provide assistance in case of a divorce or separation, and 3) to design all-level curriculums containing multicultural society or foreign language and cultural studies content.

Keywords:

Multicultural society policy, Impacts of multicultural diversity, Multicultural family policy, Multicultural family

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือครอบครัวพหุวัฒนธรรม (multi-cultural family) 2) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวพหุวัฒนธรรม 3) เพื่อเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวพหุวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การวางรากฐานสังคมพหุวัฒนธรรมเกาหลี โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากผลการสำรวจของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัวปี ค.ศ. 2010 และปี ค.ศ. 2018 ข้อมูลสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติเกาหลี ข้อมูลสถิติของกระทรวงยุติธรรมเกาหลี และจากเอกสาร รายงานวิจัยต่าง ๆ

ผลการวิจัย พบว่า 1.ปัญหาความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม แบบแผนการดำรงชีวิต ความแตกต่างทางเชื้อชาติ การขาดการสนับสนุนทางสังคม และอุปสรรคในการสื่อสารด้วยภาษาเกาหลีในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ได้ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรม การเหยียดเชื้อชาติ ความยากลำบากต่อการดำรงชีวิตในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีและนำไปสู่การหย่าร้าง 2.นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว (Ministry of Gender Equality and Family) ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) สามารถตอบสนองความต้องการในการปรับตัวต่อสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีได้ในระยะแรก อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวยังมีจุดอ่อน คือ 1) นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับตัวของชาวต่างชาติต่อสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีเพียงอย่างเดียว ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชาวเกาหลีกับชาวต่างชาติหรือการแลกเปลี่ยนระหว่าง

วัฒนธรรมเกาหลีกับวัฒนธรรมที่หลากหลายในสังคมเกาหลี 2) การจำกัดกลุ่มเป้าหมายของนโยบายเฉพาะสมาชิกในครอบครัว พหุวัฒนธรรมมากกว่าการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม 3) ชาวต่างชาติที่อยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมขาดโอกาสในการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ที่จัดให้โดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว 4) ขาดแคลนนโยบายที่ให้ความช่วยเหลือหลังการหย่าร้างหรือการแยกกันอยู่ 3.แนวทางการกำหนดนโยบายสังคมพหุวัฒนธรรมได้แก่ 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับชุมชนหรือสังคมเกาหลีให้มีการปฏิสัมพันธ์ต่อกันและร่วมกันสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมเกาหลีร่วมกันผ่านนโยบายต่าง ๆ ที่ออกโดยรัฐบาลหรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ 2) ควรมีนโยบายที่รองรับเมื่อเกิดปัญหาการหย่าร้างหรือความแตกแยกภายในครอบครัวพหุวัฒนธรรมควบคู่กับนโยบายอื่น ๆ 3) หลักสูตรการศึกษาของประเทศเกาหลีใต้ควรจะมีการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมหรือการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นเนื้อหาหนึ่งในหลักสูตรสำหรับการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่หลักสูตรระดับชั้นอนุบาล

คำสำคัญ:

นโยบายสังคมพหุวัฒนธรรม, ผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม, นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม, ครอบครัวพหุวัฒนธรรม

ความเป็นมาของปัญหา

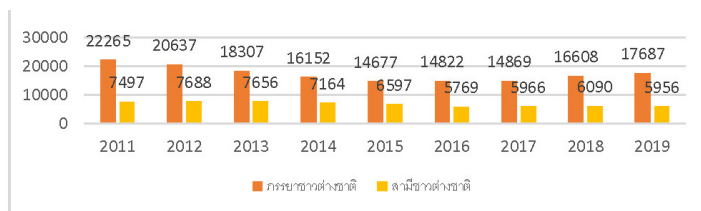
หลังสิ้นสุดสงครามเกาหลีเมื่อปี ค.ศ. 1953 ประเทศเกาหลีใต้ต้องตกอยู่ในสภาพที่เศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนเครื่องอุปโภคและบริโภค ส่งผลให้ประชาชนมีความยากลำบากเป็นอย่างมาก แม้ว่าในยุคการปกครองของประธานาธิบดีอีซึงมันได้ริเริ่มการพัฒนาอุตสาหกรรมเบาเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเครื่องอุปโภคและบริโภคอย่างไรก็ตาม ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคการปกครองของประธานาธิบดีปักจงฮี (ปี ค.ศ. 1969-1979) เศรษฐกิจของเกาหลีใต้เริ่มมีแนวโน้มที่ดี อันเป็นผลจากการที่เน้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกตามนโยบายมองออกไปข้างนอก (Outward-Looking Policy) ในยุคนี้นักเกาหลีเริ่มมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการศึกษา ซึ่งถือได้ว่ายุคนี้เป็นยุคเริ่มต้นและเป็ยุคพลิกฟื้นเศรษฐกิจเกาหลีจากสภาพเศรษฐกิจตกต่ำมาสู่เศรษฐกิจที่มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยุคนี้ก็ยังไม่ใช่ยุคที่เศรษฐกิจเกาหลีใต้เจริญสูงสุด แต่เป็นเพียงยุคริเริ่มการปฏิวัติระบบเศรษฐกิจในประเทศสำหรับยุคที่มีสภาพเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองสูงสุดคือ ยุคการปกครองของประธานาธิบดีชอนดุษวัน (ปี ค.ศ. 1980-1988) ในยุคนี้ยังคงเน้นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก แม้ว่าในยุคนี้จะมีปัญหาการเรียกร้องทางการเมืองของประชาชน แต่ในอีกด้านหนึ่ง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1980 อัตราการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเกาหลีใต้เพิ่มสูงสุดกว่าร้อยละ 13.4 (한국은행, 2021) ส่งผลให้ประเทศเกาหลีใต้มีความต้องการแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อการผลิตเป็นจำนวนมากตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 จนถึงปัจจุบันจำนวนแรงงานต่างชาติดำเนินทางเข้าในประเทศเกาหลีใต้ยังคงมีอัตราเพิ่มอย่างต่อเนื่อง และกลายเป็นประเทศหนึ่งที่แรงงานในประเทศกำลังพัฒนาให้ความสนใจในการเดินทางเข้ามาเพื่อหางานทำดังนั้น ประกอบกับในสมัยนี้

ประเทศเกาหลีใต้ได้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกทำให้ประเทศเกาหลีใต้เป็นที่รู้จักทั่วโลกและเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นการเดินทางเข้ามาประเทศเกาหลีใต้ของชาวต่างชาติจนถึงปัจจุบันอ้างอิงข้อมูลของกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการเดินทางเข้าออกประเทศเกาหลีใต้ของชาวต่างชาติในเดือนธันวาคมปีค.ศ.2018 พบว่าจำนวนชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาประเทศเกาหลีใต้ทั้งหมดคือ 2,367,607 คนซึ่งมีร้อยละ 4.6 ของประชากรชาวเกาหลีทั้งหมดที่มีจำนวน 51 ล้านกว่าคนในบรรดาชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามายังประเทศเกาหลีใต้ประกอบด้วยชาวจีนร้อยละ 45.2 ชาวไทยร้อยละ 8.4 ชาวเวียดนามร้อยละ 8.3 ชาวอเมริกันร้อยละ 6.4 ชาวอุซเบกิสถานร้อยละ 2.9 ชาวญี่ปุ่นร้อยละ 2.6 ชาวฟิลิปปินส์ร้อยละ 2.5 (법무부, 2019) เป็นต้น

ผลจากความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจทำให้ชาวเกาหลีส่วนใหญ่ต่างอพยพเข้าเมืองเพื่อจุดประสงค์ของการศึกษาและการทำงาน ส่งผลให้ผู้ขายในชนบทซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุมากแล้วขาดแคลนคู่สมรสที่จะมาแต่งงานด้วย ด้วยเหตุนี้จึงได้เกิดมีบริษัทจัดหาคู่เพื่อเป็นสื่อกลางในการหาผู้หญิงต่างชาติมาแต่งงานกับผู้ขายชาวเกาหลี โดยเฉพาะผู้หญิงต่างชาติที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่นมาแต่งงานกับผู้ขายชาวเกาหลีผ่านบริษัทจัดหาคู่ นั่นคือ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างชาวเกาหลีกับชาวต่างชาติมีการดำเนินการจัดหาคู่โดยบริษัทจัดหาคู่เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015จนถึงปัจจุบัน กระบวนการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมชาวเกาหลีกับชาวต่างชาติเกิดขึ้นจากการได้รับการแนะนำจากเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงานเป็นหลัก สำหรับข้อมูลการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างชาวต่างชาติกับชาวเกาหลีนั้น (여성가족부, 2010, หน้า 118) กล่าวสรุปคือตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1980ถือได้ว่าชาวต่างชาติได้หลั่งไหลเข้ามายังประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มของผู้ใช้แรงงานเป็นหลัก อย่างไรก็ตามตั้งแต่ทศวรรษที่ 2000 กลุ่มของ

ชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาพำนักในประเทศเกาหลีใต้จะเป็นกลุ่มของ
ผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับผู้ชายชาวเกาหลี (이민경,
2010, หน้า 156-157)

แผนภูมิที่ 1 สถานการณ์การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่าง
ชาวเกาหลีกับชาวต่างชาติ

ที่มา: 통계청, 국제결혼현황.

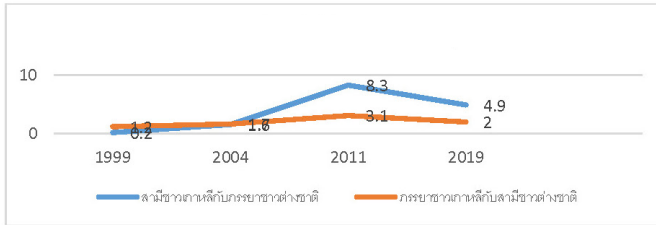
ปรากฏการณ์การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างผู้หญิงต่างชาติ
และผู้ชายชาวเกาหลีดังกล่าวได้ส่งผลให้สังคมเกาหลีเปลี่ยนแปลงจาก
ชนชาติที่มีเพียงสายเลือดเดียวมาเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทาง
วัฒนธรรม โดยในปี ค.ศ. 2007 คณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือก
ปฏิบัติทางเชื้อชาติ (Committee on the Elimination of Racial
Discrimination-CERD) ได้ประกาศให้สาธารณรัฐเกาหลีเป็นสังคมที่มี
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมไม่ใช่สังคมหรือชนชั้นที่มีเพียงชนชาติ
เกาหลีเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป จากการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า
ในงานวิจัยของ ปักแตชิก และเชวคย็องอิน (박대식 & 최경은, 2008,
หน้า15) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง
ถึง วัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งหมายรวมถึงภาษา วัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ชนชาติ ชนชั้นทางสังคม อาชีพ เป็นต้น
นอกจากนั้น ครอบคลุมพหุวัฒนธรรม หมายถึง ครอบคลุมที่เกิดขึ้นโดย
กระบวนการแต่งงานระหว่างชาวเกาหลีกับชาวต่างชาติ และในงานวิจัย
ของ ควังย็องกิล และโอเซย็อน (광영길 & 오세연, 2010, หน้า 227-229)
พบว่า การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างผู้ชายชาวเกาหลีกับผู้หญิง

ต่างชาติเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดครอบครัพลัทธิวัฒนธรรมเกาหลี โดยเฉพาะการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างผู้หญิงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับผู้ชายชาวเกาหลี นอกจากนั้นในงานวิจัยนี้ยังกล่าวอ้างถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคมตะวันตกว่าเกิดขึ้นโดยการเพิ่มของอัตราผู้อพยพซึ่งต่อมาได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะของประชากรและเกิดปัญหาการเหยียดสีผิว ความอคติ ความยากลำบากในการปรับตัวต่อสังคมตะวันตก ความขัดแย้งและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งกรณีของประเทศเกาหลีได้มีลักษณะคล้ายกับสังคมพลัทธิวัฒนธรรมของสังคมตะวันตกที่เกิดความขัดแย้งและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเมื่อผู้คนหลากหลายทางวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกันตามแนวคิดพลัทธิวัฒนธรรมนิยม ซึ่งตามแนวคิดพลัทธิวัฒนธรรม The Columbia Encyclopedia ปี 2001 ได้ให้ความหมายคำว่า แนวคิดพลัทธิวัฒนธรรม หรือ“พหุนิยมทางวัฒนธรรม” (Cultural pluralism) จะให้ความหมายในลักษณะของการดำรงอยู่ร่วมกันของวัฒนธรรมที่หลากหลายในท้องถิ่นหนึ่ง โดยปราศจากการครอบงำทางวัฒนธรรม พลัทธิวัฒนธรรมมีความพยายามในการมองข้ามคำว่า เชื้อชาตินิยม เพศนิยม และการแบ่งแยกและกีดกันในรูปแบบต่าง ๆ สำหรับ Walter Feinberg ศาสตราจารย์ทางด้านปรัชญาการศึกษาที่มหาวิทยาลัย Illinois ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างพหุนิยมและพลัทธิวัฒนธรรม โดยทั้งพหุนิยมและพลัทธิวัฒนธรรมมาจากรากฐานเดียวกันคือเสรีภาพในการเมือง และทฤษฎีทางการศึกษา หากแต่ในทางการศึกษาเห็นว่าแนวคิดทั้งสองมีทิศทางและการนำเสนอที่แตกต่างกัน เช่น พหุนิยมวัฒนธรรม คือ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้รับการยอมรับในพื้นที่วัฒนธรรมที่แยกจากกัน แต่สังคมไม่มีความจำเป็นวัฒนธรรมที่จะยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง อย่างไรก็ตาม พลัทธิวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมที่แตกต่างได้รับการสนับสนุนปัจเจกบุคคลนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มซึ่งให้ความหมายแก่ชีวิตของพวกเขา และพลัทธิวัฒนธรรมเป็น

แนวทางในการสนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ นั้น (Feinberg, W., 1996 อ้างตาม แพร ศิริศักดิ์ด้าเก็ง, 2549, หน้า 20-21) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า สังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง สังคมที่มีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน และแต่ละกลุ่มก็ยอมรับคนที่มี วัฒนธรรมแตกต่างกันเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมโดยปราศจากการ ครอบงำทางวัฒนธรรม แต่ในกรณีของสังคมเกาหลีนโยบายครอบครัว พหุวัฒนธรรมเกาหลียังมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับแนวคิดเอกลัทธินิยมหรือการ ผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมการหลอมรวมความหลากหลายเป็น หนึ่งเดียว (homogeneity/uniformity) หรือด้วยการผสมกลมกลืน (assimilation) อุดลักษณะอื่น ๆ (โครงการการพัฒนาสหประชาชาติ, 2547, หน้า 60 อ้างตาม แพร ศิริศักดิ์ด้าเก็ง, 2549, หน้า 13) พยายาม ครอบงำวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ากับวัฒนธรรมเกาหลี ซึ่งมีความสอดคล้อง กับทฤษฎี assimilation theory ที่อธิบายถึงการดูดกลืนวัฒนธรรมย่อย หรือวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยด้วยวัฒนธรรมหลัก ซึ่งชนกลุ่มน้อยจะ ต้องสูญเสียลักษณะเฉพาะทางด้านภาษา วัฒนธรรม และลักษณะทาง ด้านสังคมอื่น ๆ จากการที่ต้องปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมหลัก (한승준, 2008, หน้า 470-471)

สังคมพหุวัฒนธรรมเกาหลีเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจากการ เพิ่มขึ้นของแรงงานต่างชาติกับผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานกับผู้ชาย ชาวเกาหลี โดยเฉพาะการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างผู้ชายชาว เกาหลีกับผู้หญิงชาวต่างชาติทำให้เกิดการเพิ่มอัตราครอบครัว พหุวัฒนธรรมเกาหลีและเด็กที่เกิดในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ถึงแม้ว่า อัตราครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีมีอัตราเพิ่มขึ้นแต่อัตราการหย่าร้าง ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีก็มีอัตราเพิ่มขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 2011 ข้อมูลปัจจุบัน ปี ค.ศ. 2019 อัตราการหย่าร้างในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ลดลงครึ่งหนึ่งจากปี ค.ศ. 2011 อย่างไรก็ตาม ก็ยังถือว่าเป็นปัญหาทาง ด้านสังคมที่รัฐบาลเกาหลีจะต้องให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหา

กราฟที่ 1 แสดงแนวโน้มการหย่าร้างในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

ที่มา: 통계청.외국인과의 이혼건수 추이, 1999-2019.

จากกราฟข้างต้น พบว่า การหย่าร้างของครอบครัวพหุวัฒนธรรมมีอัตราเพิ่มสูงสุดในปี ค.ศ. 2011 อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 2019 อัตราการหย่าร้างของครอบครัวพหุวัฒนธรรมลดลงกว่าครึ่งหนึ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาถึงปัญหาและนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม กล่าวคือ เป็นการศึกษาว่าครอบครัวพหุวัฒนธรรมมีปัญหอะไรบ้าง และนโยบายของรัฐมีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมดังกล่าวเพียงใด โดยมุ่งศึกษานโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว (ค.ศ. 2018-2022) เนื่องจากกระทรวงนี้หน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการครอบครัว เยาวชน และสตรี และเพื่อนำเสนอแนวนโยบายที่จำเป็นเพื่อเป็นรากฐานในการอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมเกาหลีทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวพหุวัฒนธรรมซึ่งเกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม
2. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัวประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) กับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในครอบครัวพหุวัฒนธรรม
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี

กรอบแนวคิดการวิจัย

สังคมเกาหลีซึ่งเป็นสังคมที่ได้ชื่อว่ามีความเป็นเอกพันธ์หรือมีสายเลือดเดียวได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้สังคมเกาหลีกลายเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น คือ ครอบครัวพหุวัฒนธรรมหรือครอบครัวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากมีผู้คนต่างวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกันจึงก่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายนั้นคือ เกิดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัวอันเนื่องมาจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม การรังเกียจชนชาติที่แตกต่างกัน อุปสรรคการสื่อสารภาษาเกาหลี การขาดการสนับสนุนทางสังคม และเพื่อแก้ไขปัญหเหล่านี้และเพื่อสร้างความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม กระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัวเกาหลีได้ออกนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) ดังนั้นเพื่อนำเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมในอนาคต การศึกษาความสอดคล้องระหว่างปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) จึงเป็น

สิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี หรือเป็นแบบอย่างในการวางแผนนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม ของประเทศอื่น ๆ ในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะเฉพาะของครอบครัวพหุวัฒนธรรม เกาหลีซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของสังคมพหุวัฒนธรรมเกาหลี
2. ทำให้ทราบปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี
3. ทำให้ทราบเนื้อหาและจุดที่ควรพัฒนาของนโยบายครอบครัว พหุวัฒนธรรมของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022)
4. นำองค์ความรู้ไปสอนนักศึกษาและเป็นฐานข้อมูลในการ ให้ความรู้แก่ชาวไทยที่จะแต่งงานกับชาวเกาหลีและอพยพไปตั้งถิ่นฐาน ณ ประเทศเกาหลีได้

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นเนื่องจากความหลากหลายทาง วัฒนธรรมในครอบครัวพหุวัฒนธรรม โดยศึกษาปัญหาความขัดแย้งใน ครอบครัวพหุวัฒนธรรมของผู้ชายชาวเกาหลีที่แต่งงานกับผู้หญิงต่างชาติ และครอบครัวที่ผู้หญิงชาวเกาหลีแต่งงานกับผู้ชายชาวต่างชาติและศึกษา ความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมของกระทรวงความ เท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) กับปัญหา ที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม สาเหตุที่เลือกศึกษานโยบาย ครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงครอบครัว เนื่องจากกระทรวง ครอบครัวมีหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบกิจการที่เกี่ยวกับครอบครัว จึงน่าจะมีนโยบายที่สามารถครอบคลุมความต้องการและการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมได้และมีเนื้อหาที่ทันสมัยที่สุด

นิยามศัพท์

นโยบายสังคมพหุวัฒนธรรม หมายถึง นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี
(ค.ศ.2018-2022)

ผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ปัญหา
ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ครอบครัวพหุวัฒนธรรม หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วยผู้หญิงต่าง
ชาติที่แต่งงานกับผู้ชายชาวเกาหลี และครอบครัวที่ผู้หญิงชาวเกาหลี
แต่งงานกับผู้ชายชาวต่างชาติซึ่งพำนักอยู่ในสาธารณรัฐเกาหลี

ปัญหาความขัดแย้ง หมายถึง ปัญหาความขัดแย้งเนื่องจากความแตก
ต่างทางด้านวัฒนธรรมของสมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมและนำไป
สู่การเกิดการหย่าร้าง ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางด้านความแตกต่าง
ทางวัฒนธรรม ปัญหาทางด้านภาษาเกาหลี ปัญหาการดูแลรังเกียจ
ชนชาติที่แตกต่างกัน ปัญหาการขาดการสนับสนุนทางสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ในประเทศเกาหลีใต้ โดยศึกษาจากรายงานวิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ที่อยู่ในฐานข้อมูลของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว
จากเว็บไซต์ Korea citation index และจากฐานข้อมูลของสำนักงาน
สถิติแห่งชาติเกาหลี เป็นต้น

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในครอบครัว
พหุวัฒนธรรมเกาหลีเนื่องจากความหลากหลายวัฒนธรรมโดยศึกษาจาก
งานวิจัย สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษาความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) กับความสอดคล้องในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี

4. กำหนดแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมในครอบครัวพหุวัฒนธรรมตามแนวคิดพหุนิยมทางวัฒนธรรม (Cultural pluralism) และแนวคิดการสนับสนุนทางสังคม (social support) และวิเคราะห์ลักษณะของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) กับความสอดคล้องกับการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมโดยใช้แนวคิดเอกนิยมหรือการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม (assimilation) การหลอมรวมความหลากหลายเป็นหนึ่งเดียว (homogeneity/uniformity) ทฤษฎี assimilation theory ซึ่งกล่าวถึงการครอบงำวัฒนธรรมอื่นหรือวัฒนธรรมย่อยด้วยวัฒนธรรมหลัก และนำเสนอนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมตามหลักแนวคิดพหุนิยมทางวัฒนธรรม

4.1. แนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ปัญหาทางด้านการสื่อสารภาษาเกาหลี ปัญหาการถูกรังเกียจชนชาติที่แตกต่าง ปัญหาการขาดการสนับสนุนทางสังคม

4.2. แนวทางการพิจารณาโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงครอบครัว

1) เนื้อหาของนโยบายที่สำคัญ

2) ความสอดคล้องของนโยบายกับสภาพปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

4.3. แนวทางการนำเสนอแนวทางการกำหนดนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี

1) การกำหนดนโยบายตามแนวคิดสังคมพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism)

5. วิเคราะห์ความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีกับผลกระทบที่ส่งต่อการดำรงชีวิตของคนในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลี โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งทางด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม ปัญหาทางด้านภาษาเกาหลี ปัญหาการดูแลรักษาสุขภาพที่แตกต่างกัน ปัญหาการขาดการสนับสนุนทางสังคมกับสาระ เนื้อหาของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว และนำเสนอแนะนโยบายตามหลักแนวคิดสังคมพหุวัฒนธรรม

6. งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยจากข้อมูลงานวิจัยและสถิติต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมินำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

1.1. ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม
แบบแผนการดำรงชีวิตครอบครัวพหุวัฒนธรรมเป็นสถาบันครอบครัวหนึ่งของประเทศเกาหลีใต้ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีแบบแผนการดำรงชีวิตที่ต่างกันอย่างมาอาศัยอยู่ร่วมกันมีความใกล้ชิดและมีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผลจากปัจจัยพื้นหลังทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างดัง

กล่าวถึงว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกิดปัญหาภายในครอบครัวพหุวัฒนธรรมและนำไปสู่การแตกแยกและการหย่าร้าง
กรณีตัวอย่างที่ 2

<귀국여성> “한국음식을 좋아하는 것도 있지만 시댁에서 먹을 때는 입맛에 맞지 않았다. 시어머니가 베트남 음식을 요리하지 못하게 했다. 같이 식사를 하는데 모두 한국 음식만 먹게 하였다. 베트남 음식을 못 먹게 했다. 한국 음식을 좋아하지만 못 먹는 것도 많았다. 한 국에서 건강이 많이 나빠졌다. 남편은 아빠, 엄마, 형, 누나 정도 밖에, 베트남어를 아주 조 금 밖에 몰랐다.” (여성가족부, 2010, หน้า 97)

<ผู้หญิงที่เดินทางกลับประเทศ> “ฉันชอบอาหารเกาหลีนะ แต่อาหารเกาหลีที่กินที่บ้านกลับไม่ถูกปาก แม่ไม่สามารถไม่อนุญาตให้ทำอาหารเวียดนาม อาหารที่รับประทานด้วยกันจะต้องเป็นอาหารเกาหลี ไม่มีโอกาสที่จะได้กินอาหารเวียดนามเลย ถึงแม้ว่าจะชอบอาหารเกาหลี แต่ก็มีอาหารเกาหลีหลายอย่างที่我不能กิน รู้สึกว่าสุขภาพแย่มาก เมื่อมาอยู่ที่ประเทศเกาหลี นอกจากนั้นสามีและคนอื่น ๆ ในครอบครัวไม่รู้ภาษาเวียดนามเลยแม้แต่หน่อย”

จากผลการสำรวจเกี่ยวกับประสบการณ์การมีความรู้สึกถึงแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างคู่สามีภรรยา พบว่า ร้อยละ 55.9 ของคู่สมรสบอกว่าเคยมีความรู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองกับของคู่สมรสชาวเกาหลี ซึ่งภรรยาชาวต่างชาติจะมีสัดส่วนที่มีความรู้สึกถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมสูงกว่าสามีชาวต่างชาติ ซึ่งร้อยละ 50.7 บอกว่า มีความรู้สึกแตกต่างเกี่ยวกับวัฒนธรรมการกิน (여성가족부, 2018, หน้า 95-97)

1.2. การได้รับการดูแล รังเกียจ เนื่องจากมีความแตกต่างทางชนชาติอ้างข้อมูลรายงานการวิจัยของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัวปี ค.ศ. 2010 พบว่า การได้รับการทารุณกรรมจากคู่สมรสและจากคนในครอบครัวสามีเป็นสาเหตุโดยทั่วไปที่ทำให้เกิดมี

การหย่าร้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกรณีของผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานกับผู้ชายชาวเกาหลีและได้รับการทำร้ายร่างกาย การถูกข่มขืนจากสามีที่เป็นชาวเกาหลีและสมาชิกของครอบครัวสามี ซึ่งปัจจัยการถูกทำร้ายร่างกายและการถูกข่มขืนจากสามีและสมาชิกในครอบครัวสามีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการนำไปสู่การตัดสินใจหย่าร้างและหย่าร้างในที่สุด ซึ่งการทำร้ายร่างกายหรือการใช้ความรุนแรงในครอบครัวพหุวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของครอบครัวที่ผู้ชายชาวเกาหลีแต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับผู้หญิงต่างชาติที่มาจากประเทศกำลังพัฒนา ดังเช่นประเทศเวียดนาม กัมพูชา ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น และสิ่งที่สนับสนุนให้ผู้หญิงเหล่านี้ถูกทำร้ายมากขึ้นนั้น เนื่องจากผู้หญิงเหล่านี้เป็นชาวต่างชาติ ขาดการปฏิสัมพันธ์กับชาวเกาหลีหรือเพื่อนบ้านระแวกใกล้เคียงอันเนื่องจากข้อจำกัดของภาษาและความแตกต่างทางวัฒนธรรมทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ไม่ได้รับเป็นพวกเดียวกันหรือมีความใกล้ชิดสนิทสนม จึงทำให้ผู้หญิงต่างชาติเหล่านี้ถูกทำร้ายร่างกายโดยไร้ซึ่งการปกป้องและการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านใกล้เคียง

กรณี ตัวอย่างที่ 2 (ผู้หญิงชาวเวียดนามที่แต่งงานกับผู้ชายชาวเกาหลีและเดินทางกลับประเทศ)

“나는 한국에서 내 문제를 나누고 이야기를 들어 줄 친구가 아무도 없었다. 내가 이야기를 할 수 있는 사람은 한국의 중매업자와 남편 가족뿐이었다. 부산에 사는 50세가 넘는 여성 중매업자가 있었는데 그녀에게 맞았다. 내가 한국에서 중매업자와 남편 에게 맞았을 때, 베트남의 중매업자에게 전화하여 그 이야기를 했고, 그가 그들에게 나를 때리지 말라고 말 할 것이라고 했다. 한국인과 결혼하여 그곳에 살고 있는 한 베트남 여자 를 알게 되었다. 내가 살던 마을에 외국인 여성, 베트남여성이 일부 있었다. 그러나 그 사람 들에게 도움을 청할 수 없었다. 자주 만날 수도 없었다.” (여성가족부, 2010, หน้า 97)

“ฉันไม่มีเพื่อนที่จะพูดคุยหรือรับฟังปัญหาของฉัน คนที่ฉันสามารถพูดคุยด้วยได้มีเพียงนายหน้าบริษัทจัดหาคู่ที่ประเทศเกาหลีใต้กับครอบครัวของสามีเท่านั้น ฉันรู้จักนายหน้าบริษัทจัดหาคู่อยู่คนหนึ่ง เขาอาศัยอยู่ที่พูซาน อายุ 50 กว่าปี ตอนที่ฉันไปเจอกับเขาและสามี ฉันได้โทรเล่าเรื่องราวให้นายหน้าจัดหาคู่ที่ประเทศเวียดนามฟัง นายหน้าจัดหาคู่ที่ประเทศเวียดนามสั่งว่าอย่าทำร้ายร่างกายฉัน ฉันได้รู้จักกับคนเวียดนามคนหนึ่งที่ตั้งงานกับชาวเกาหลี ชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่ฉันอาศัยอยู่ บางส่วนก็เป็นชาวเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ฉันก็ไม่สามารถที่จะขอความช่วยเหลือได้และไม่สามารถที่จะไปเจอเขาบ่อย ๆ ได้”

1.3. ขาดการสนับสนุนทางสังคม (social support)

แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายทางสังคมที่อาจทำให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดีขึ้น (Cohen, Gottlieb, & Underwood, 2000 อ้างตาม อภิญญา ศิริพิทยาคุณกิจ, 2010, หน้า 310) เกี่ยวกับแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคม แคปแลน (Caplan, 1974 อ้างตาม อภิญญา ศิริพิทยาคุณกิจ, 2010, หน้า 311) กล่าวว่า ธรรมชาติของการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลต้องมีการให้การช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านอารมณ์ให้กำลังใจ แบ่งปันสิ่งของ ชี้นำ ให้คำแนะนำ หรือข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้บุคคลรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคงและปลอดภัย ซึ่งในกรณีของผู้หญิงต่างชาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมต่าง ๆ ขาดแคลนการสนับสนุนทางสังคม ถูกทิ้งให้โดดเดี่ยวจากสังคมรอบข้างหรือถูกจำกัดการสร้าง ความใกล้ชิดกับสังคมรอบข้าง โดยการห้ามเรียนภาษาเกาหลีเพิ่มเติม การจำกัดให้ผู้หญิงต่างชาติเหล่านี้ทำงานภายในบ้าน ห้ามพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน ทำให้ผู้หญิงต่างชาติเหล่านี้ไม่มีเพื่อนชาวเกาหลีที่สนิทสนมด้วย จะสนิทสนมเฉพาะกับเพื่อนที่เป็นคนชาติเดียวกัน

กรณีตัวอย่างที่ 3

“나는 한국인 친구가 없다. 한국에서 TV 드라마를 보았으나 이해할 수는 없었다. 내 남편의 집은 도심에서 아주 멀리 떨어진 산지에 있다. 시내 시장에도 가보지 못 했다. 시장은 항상 시어머니와 시누이들이 보았다. 가까운 곳으로도 여행 한번 가지 못했다. 고립되어 일만 하고 지냈다. 내가 구타를 당할 때 아무에게도 도움을 얻을 수 없었다. 남편과 시어머니는 내가 일을 안하고 도망갈까 불안해했다. 한 달에 두 번 정도 베트남에 전화를 하였으나, 통화를 오래 하지 못하게 하였다. 시누이가 옆에 지키고 있으면서 감시하고 이것저것 간섭하고 자주 호통을 쳤다. 전화는 5분도 채 못하였다. 남편과 결혼생활을 한 것이 아니다. 너무 힘들어서 자주 울었다. 그러니 남편이 이혼을 요구했다. 당시에 나도 그런 남편과 남편가족들과 같이 사는 것이 너무 힘들어서 이혼하고베트남으로 돌아오고 싶은생각이 간절했으나, 베트남의 부모와 가족이 생각나서 참고 살아야 한다고 생각했다. 그런데 결국에는 이혼을 당했다. 두 달간 일만 힘들게 하고 구타당하다가 결국 이혼당하고 강제로 귀국해야 했다.” (여성가족부, 2010, หน้า 91)

“ฉันไม่มีเพื่อนชาวเกาหลี แม้ฉันจะดูทีวีเกาหลีแต่ฉันก็ไม่เข้าใจบ้านของสามีฉันอยู่บริเวณภูเขาที่ห่างไกลจากตัวเมือง ฉันไม่เคยไปตลาดที่อยู่ในตัวเมือง คนที่ไปตลาดจะมีแต่แม่สามีกับน้องสาวสามี ไม่เคยไปท่องเที่ยวแม้แต่ในสถานที่ใกล้ ๆ วัน ๆ ก็ให้ทำงานอย่างเดียวเท่านั้น ตอนที่ถูกข่มขืนก็ไม่มีใครที่สามารถช่วยได้ แม่สามีและสามีมีความกลัวว่าฉันจะไม่ทำงานและหนีไป เขาจะอนุญาตให้ฉันโทรหาครอบครัวที่อยู่ที่ยีดยอนามเดือนละ 2 ครั้ง ในแต่ละครั้งก็ไม่สามารถที่จะโทรได้นาน ๆ เพราะมีน้องสามีคอยสอดส่องและสังเกตอยู่ข้าง ๆ ฉันรู้สึกว่ามันไม่ใช่ชีวิตการแต่งงานระหว่างฉันกับสามีเลย ฉันรู้สึกท้อแท้และร้องไห้ ดังนั้น ต่อมาสามีก็ขอย่ำ ถึงแม้ว่าในตอนแรกฉันจะเห็นด้วยกับการขอย่ำ เพราะฉันรู้สึกว่ามันยากลำบากมากที่ต้องอยู่กับสามีและครอบครัวสามีที่เป็นอย่างนี้ แต่เมื่อคิดถึงครอบครัวที่อยู่ที่ยีดยอนามฉันจึงเปลี่ยน

ความคิดและคิดว่าจะต้องอดทนเพื่อครอบครัว แต่ในที่สุดก็ต้องหย่า และโดนบีบบังคับให้กลับเวียดนาม เป็นระยะเวลา 2 เดือนที่อยู่ประเทศเกาหลีใต้ ที่ได้รับความยากลำบาก”

จากผลการสำรวจของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ในปี ค.ศ. 2018 พบว่า ร้อยละ 30-40 ของผู้หญิงต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศเกาหลีใต้ กล่าวว่า นอกเหนือจากสมาชิกในครอบครัวแล้วก็ไม่มีคนรู้จักหรือคนที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา และยังเป็นคนที่แต่งงานกับสามีที่มีการศึกษาและรายได้ระดับต่ำแล้วยังส่งผลให้คนดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับคนในชุมชนและสังคมเกาหลีอยู่ในระดับต่ำด้วย นอกจากนี้ จากผลการสำรวจในปีเดียวกัน พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของชุมชนกลับมีอัตราลดลงกว่าปี ค.ศ. 2015 โดยร้อยละ 61.4 ของผู้ที่มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของชุมชนตอบว่า มีความยากลำบากในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มของชุมชน (여성가족부, 2018, หน้า 184)

1.4. อุปสรรคการสื่อสารภาษาเกาหลี

ภาษาเพื่อการสื่อสารถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคม เพราะภาษานอกจากจะใช้สื่อสารเพื่อทำความเข้าใจซึ่งกันและกันแล้ว ภาษายังมีส่วนช่วยสนับสนุนทางด้านจิตใจของคนเราได้อีกด้วย โดยเฉพาะครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่คนในครอบครัวมีการปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลาหากไม่สามารถสื่อสารได้หรือมีการสื่อสารเฉพาะภาษาของคนส่วนใหญ่หรือภาษาเกาหลีแล้ว คนที่ไม่รู้ภาษาเกาหลีหรือรู้ภาษาเกาหลีเพียงเล็กน้อยจะรู้สึกยากลำบาก เป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิตในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

กรณีตัวอย่างที่ 8

<여성> “의사소통 그거는 첫째 문제고. 제가 한국말 아예 못했어요. 올 때. 그거는 큰 문제였어요 ... (남편과) 대화를 못했어요. 혹시 이렇게 대화 못하고 제대로 이렇게 얘기를 하지 못하고 그래서 남편이 손 이렇게 맞은(때린) 거 아니었을까....” (

여성가족부, 2010, หน้า 97)

<ผู้หญิง> “ในครั้งแรกมีปัญหาการสื่อสารเป็นอย่างมาก ในตอนแรกฉันพูดภาษาเกาหลีไม่ได้เลย ซึ่งเกิดเป็นปัญหาใหญ่มาก คือไม่สามารถสนทนากับสามีได้ ไม่สามารถที่จะสนทนาหรือพูดคุยแบบนี้ได้ อาจจะเป็นสาเหตุนี้ที่ลูกสามีตบตี”

จากผลการศึกษาของ ไชวอนคว็อน, จ็องซ็อลโฮ, และคิมซูอี (조원권, 정철호, & 김수이, 2011, หน้า 33) พบว่า ผู้หญิงต่างชาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมประสบปัญหาหลายอย่างในการอาศัยอยู่ในสังคมเกาหลี ซึ่งปัญหาที่รุนแรงสูงสุดคือปัญหาการขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลีและความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสาเหตุที่ส่งผลให้ขาดความเข้าใจในเรื่องของวัฒนธรรมเกาหลีเนื่องจากมีปัญหาการสื่อสารภาษาเกาหลี

จากการสัมภาษณ์คุณซอแพนเพจ สะไก์เกาหลี พบว่า ปัญหาแรกที่ตนเองประสบเมื่อไปอยู่ที่ประเทศเกาหลีในตอนแรก คือ ปัญหาการสื่อสารด้วยภาษาเกาหลี และการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมเกาหลี (Thairath, 2019)

นอกจากนั้น จากผลการสำรวจของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ปี ค.ศ. 2018พบว่า ครอบครัวที่มีการใช้ภาษาแม่ของกลุ่มสตรีที่เป็นชาวต่างชาติส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่มีคู่สมรสมาจากทวีปอเมริกา ยุโรป มหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งมีอัตราร้อยละ 62.1 อย่างไรก็ตาม ในกรณีของครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่มีคู่สมรสมาจากประเทศแถบเอเชียตะวันออกเอเชียใต้ และเอเชียเหนือ อัตราการใช้ภาษาแม่ของกลุ่มสตรีมีอัตราน้อยกว่ากึ่งหนึ่ง อาทิ จีน (30.1%) กัมพูชา(32.3%) ไต้หวัน ฮองกง (33.2) กลุ่มประเทศเอเชียใต้-เหนือ (35.9%) เป็นต้น (여성가족부, 2018, หน้า 405)

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความขัดแย้ง การใช้ความรุนแรง และการหย่าร้างที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม สิ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งนั่นคือ ภูมิหลังที่แตกต่างกันของสมาชิกภายใน

ครอบครัว ภูมิหลังทางวัฒนธรรม แบบแผนการดำรงชีวิต ภาษา เชื้อชาติที่แตกต่างกัน ได้นำไปสู่ความไม่เข้าใจกันของคนระหว่างวัฒนธรรม และส่งผลให้เกิดความห่างเหินระหว่างคนส่วนน้อยกับคนส่วนใหญ่ของวัฒนธรรมหลัก ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมมีหลาย ๆ ประเทศได้มีการออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของคนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม ประเทศที่เป็นสัญลักษณ์ของประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประสบความสำเร็จในการใช้นโยบายเพื่อสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมนั้นคือ ประเทศแคนาดา ออสเตรเลีย เป็นต้น ซึ่งนโยบายของประเทศดังกล่าวได้กลายเป็นแบบแผนการดำเนินนโยบายสังคมพหุวัฒนธรรมแก่ประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศเกาหลีได้อีกด้วย

2. นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (ค.ศ. 2018-2022) (여성가족부, 2021, หน้า 145-277)

นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมในประเทศเกาหลีใต้ได้ถูกนำมาใช้ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2010 คือ นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมฉบับที่ 1 ประจำปี ค.ศ. 2010-2012 ต่อมาได้ออกนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมฉบับที่ 2 ประจำปี ค.ศ. 2013-2017 และปัจจุบันกำลังดำเนินนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมฉบับที่ 3 ประจำปี ค.ศ. 2018-2022

จากการศึกษาของ คิมอีซอน, คิมยอนัน, อีแฮอึน (김이선, 김영란 & 이혜은, 2016: 143-145) พบว่า นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีในช่วงกลางทศวรรษที่ 2000 มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับครอบครัวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สามีภรรยาอยู่ร่วมกันโดยละเอียดการให้ความสนใจกับรูปแบบครอบครัวพหุวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นครอบครัวที่เกิดขึ้นใหม่หลังการหย่าร้าง เนื่องจากจำนวนครอบครัวที่เกิดขึ้นใหม่เหล่านี้มีจำนวนน้อยจึงทำให้ครอบครัวเหล่านี้ขาดโอกาสในการได้รับการสนับสนุนในเรื่องที่ตนเองมีความต้องการหรือความ

จำเป็นสำหรับนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม ฉบับที่ 3 ประจำปี ค.ศ. 2018-2022 ได้กำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องกับปัญหาครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ครอบครัวที่เกิดขึ้นหลังการหย่าร้าง ครอบครัวที่เกิดจากการเปลี่ยนสัญชาติ เป็นต้น โดยได้เตรียมการสนับสนุนทั้งบุคลากรที่จะให้ความรู้ สนับสนุนเงินอุดหนุน และโครงการต่าง ๆ เพื่อเด็กที่มีสัญชาติเกาหลีแต่ไปเติบโตยังต่างประเทศ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำหรับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ยังไม่มีความครอบคลุมนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมทั้งหมด

2.1. โครงการให้บริการความรู้ต่าง ๆ แก่สมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเคลื่อนที่

เป็นโครงการที่ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาเกาหลี ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่ผู้ปกครอง การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันแก่เด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ซึ่งครอบคลุมทั้งเด็กที่อยู่กับครอบครัวพหุวัฒนธรรมในประเทศเกาหลีได้ตั้งแต่แรกเกิดและเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่เพิ่งย้ายมาอาศัยอยู่ในประเทศเกาหลี มีอายุระหว่าง 3-12 ปี สำหรับกรณีของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหากมีอายุเกิน 13 ปี ก็ยังถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

โครงการนี้มุ่งให้บริการความรู้เกี่ยวกับภาษาเกาหลีในระดับอย่างเป็นระบบเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมสามารถใช้ภาษาเกาหลีได้อย่างถูกต้องและเข้าใจวัฒนธรรมเกาหลีอย่างแท้จริง นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมีการให้บริการความรู้แก่ผู้ปกครองที่เป็นชาวต่างชาติและกำลังประสบกับความยากลำบากเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ความยากลำบากในการสื่อสารโดยภาษาเกาหลี และความยากลำบากในการดำรงชีวิตประจำวันในประเทศเกาหลีได้เนื่องจากมีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม เป็นต้น สำหรับการให้บริการความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ประกอบด้วย การมีวุฒิภาวะความเป็นพ่อแม่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก การรับประทานอาหารที่มีโภชนาการ การ

ดูแลสุขภาพลูก การปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัวและโรงเรียนของเด็ก การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันของเด็ก การให้บริการความรู้เกี่ยวกับการปรับตัวในชีวิตประจำวันแก่เด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมซึ่งกำลังประสบความยากลำบากในเรื่องของผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ การพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง อารมณ์ การเข้าสังคม เป็นต้น

2.2. โครงการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

สำหรับกลุ่มเป้าหมายของโครงการนี้ประกอบด้วยเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่มีอายุไม่เกิน 12 ปีและมีความต้องการได้รับการประเมินทักษะทางด้านภาษาและการศึกษาด้านภาษา แต่ในกรณีของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหากมีอายุเกิน 12 ปีก็ยังจัดอยู่ในกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

การประเมินพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมถูกกำหนดให้เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก การศึกษาทางด้านภาษาของเด็ก โดยมีการนำผลการประเมินพัฒนาการทางด้านภาษามาเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดการศึกษาทางด้านภาษาให้แก่เด็กที่มีความจำเป็นในการได้รับการศึกษาทางด้านภาษา ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นพัฒนาการทางด้านการใช้คำศัพท์ โครงสร้างประโยค การสนทนา ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นในสังคม เป็นต้น การให้คำปรึกษาและการจัดการศึกษาให้แก่พ่อแม่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเพื่อสร้างความสนใจร่วมกันระหว่างพ่อแม่และเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและเพื่อสนับสนุนพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็ก

2.3. โครงการการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จแก่ครอบครัวพหุวัฒนธรรม

โครงการนี้มุ่งการให้บริการแบบรวมเบ็ดเสร็จเพื่อให้สอดคล้องกับ

การส่งเสริมความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเอง การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์
จิตใจ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่หลากหลายและซับซ้อนซึ่งอาจเกิด
ขึ้นได้ภายในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

โครงการนี้มีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนการปรับตัวต่อสังคม
เกาหลีตั้งแต่ระยะเริ่มแรก โดยการสนับสนุนการให้บริการทางด้านการ
แปลและการล่ามเพื่อแก้ไขปัญหาความยากลำบากในการสื่อสารซึ่งมัก
ประสบในระยะเริ่มแรกของการย้ายถิ่นมาอาศัยในประเทศเกาหลีใต้ของ
ชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงาน การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชาว
ต่างชาติที่ย้ายถิ่นมาอาศัยยังประเทศเกาหลีใต้ผ่านการแต่งงานสามารถ
พึ่งพาตนเองโดยการขยายตำแหน่งงาน เช่น การจ้างบุคลากรทางด้าน
การแปลและการล่าม เป็นต้น

การให้บริการทางด้านการแปลและการล่ามเพื่อแก้ไขปัญหาการ
สื่อสารซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวันและในครอบครัวของชาวต่าง
ชาติที่ย้ายถิ่นผ่านการแต่งงานและไม่มี ความคุ้นชินกับภาษาเกาหลี ซึ่ง
ในแต่ละศูนย์มีการให้บริการทางด้านการแปลและการล่ามภาษาต่าง ๆ
เช่น ภาษาเวียดนาม ภาษาจีน ภาษาฟิลิปปินส์ เป็นต้น

2.4. โครงการเพื่อการสร้างสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว
แบบสองภาษา

โครงการนี้มุ่งให้ความสำคัญกับครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่มีเด็ก
เล็กและเด็กก่อนวัยเรียนรวมถึงครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่มีเด็กที่เพิ่งเดิน
ทางเข้ามาอาศัยยังประเทศเกาหลีใต้ และครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่กำลัง
เตรียมพร้อมเป็นพ่อแม่

โครงการนี้มุ่งสนับสนุนการเจริญเติบโตของเด็กในครอบครัว
พหุวัฒนธรรมให้เป็นบุคคลที่สามารถอาศัยอยู่ในโลกอนาคตและสร้าง
คุณลักษณะเฉพาะตัวของตนเองผ่านการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมให้
เด็กสามารถสื่อสารด้วยภาษาที่สองได้อย่างเป็นธรรมชาติภายใน
ครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก การสร้างความเข้มแข็งทางสายสัมพันธ์และการ

สื่อสารระหว่างพ่อแม่และลูกผ่านการสร้างพื้นที่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก และการให้การศึกษาแก่พ่อแม่อย่างเป็นระบบและมีความเชี่ยวชาญ การเป็นโค้ชให้แก่พ่อแม่สำหรับการใช้ภาษาที่สอง การให้การศึกษาเพื่อเปลี่ยนแปลงการรับรู้และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาที่สอง กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการประกอบด้วย พ่อหรือแม่ชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงานกับสามีหรือภรรยาที่เป็นชาวเกาหลี การให้การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว ได้แก่ บทบาทการแนะนำการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่ถูกต้อง บทบาทของพ่อแม่กับการส่งเสริมพัฒนาการของลูกผ่านการดำเนินโปรแกรมหรือกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก การดำเนินกิจกรรมการเล่นโดยใช้ภาษาที่สอง เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับร่างกายที่สามารถประยุกต์ใช้ภายในครอบครัวได้

2.5. โครงการส่งเสริมความสามารถของชาวต่างชาติในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

การสร้างความเข้มแข็งการใช้ทักษะและความสามารถที่หลากหลายของผู้ที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงาน ทั้งนี้ เพื่อให้ชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงานหรือเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่เพิ่งเดินทางเข้ามาอาศัยในประเทศเกาหลีได้ได้นำภาษาเกาหลีมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

2.6. โครงการพื้นที่การสื่อสารแลกเปลี่ยนครอบครัวพหุวัฒนธรรม

โครงการนี้มุ่งสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และการสื่อสารกับครอบครัวพหุวัฒนธรรมผ่านการสร้างพื้นที่การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนกับครอบครัวพหุวัฒนธรรม การส่งเสริมการเข้าร่วมทางสังคมและการบูรณาการทางสังคมเพื่อเป็นการส่งเสริมการหลอมรวมและการสื่อสารที่แท้จริงระหว่างชุมชนกับครอบครัวพหุวัฒนธรรม

นอกจากนั้น พื้นที่การสื่อสารดังกล่าวยังเป็นพื้นที่เพื่อการเรียนรู้แก่ชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงานกับเด็กในครอบครัว

พหุวัฒนธรรมที่เพิ่งเดินทางเข้ามาอาศัยยังประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่
ที่มีความสำคัญกับการเจริญเติบโตของเด็กและเป็นพื้นที่การสื่อสารที่
สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร
เป็นพื้นที่ของการแลกเปลี่ยน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ
ที่จัดขึ้นเพื่อคนในชุมชนกับครอบครัวพหุวัฒนธรรม และเพื่อส่งเสริม
กิจกรรมการพึ่งพาตนเองของชาวต่างชาติที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงาน

2.7. โครงการส่งเสริมการเพิ่มสมรรถนะของชาวต่างชาติใน
ครอบครัวพหุวัฒนธรรมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

โครงการนี้มุ่งส่งเสริมการเพิ่มสมรรถนะของชาวต่างชาติที่ย้าย
ถิ่นโดยการแต่งงานให้เป็นพลเมืองที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นพลเมือง
ที่มีความกระตือรือร้นของประชาคม ของชุมชนผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม
ส่งเสริมการยอมรับและการรับรู้เกี่ยวกับการอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่มี
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมีการ
สนับสนุนการบูรณาการทางสังคม การผลักดันการเกิดประสิทธิภาพของ
การบูรณาการทางสังคมผ่านการให้การศึกษาเพื่อความเข้าใจระหว่าง
วัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทาง
วัฒนธรรม

การผลักดันกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีวัฒนธรรม
แตกต่างกันและอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน เช่น โรงเรียนอนุบาล สถาน
รับเลี้ยงเด็ก สถานสงเคราะห์เด็ก โรงเรียน เป็นต้น โดยให้ชาวต่างชาติ
ที่ย้ายถิ่นโดยการแต่งงานได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับ
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชนด้วย

3. ความสอดคล้องของนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี
(ค.ศ. 2018-2022) กับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัว
พหุวัฒนธรรม

(1) นโยบายครอบครัหวุฒนธรรมเกาหลีมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับตัวเข้ากับสังคมเกาหลีและวัฒนธรรมเกาหลีเป็นหลักมากกว่าการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรม

หากพิจารณาจากข้อมูลนโยบายครอบครัหวุฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ในปี ค.ศ. 2021 เนื้อหาหรือสาระของนโยบายครอบครัหวุฒนธรรมของประเทศเกาหลีได้ส่วนใหญ่เป็นนโยบายที่ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติหรือชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัหวุฒนธรรมได้ปรับตัวเข้ากับสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีโดยการเน้นให้ชาวต่างชาติเหล่านี้เรียนรู้ภาษาเกาหลี วัฒนธรรมเกาหลีหรือเรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมเกาหลีผ่านกิจกรรมหรือเทศกาลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี อาทิ โครงการให้บริการการศึกษาที่ยังที่พักอาศัยของครอบครัหวุฒนธรรมซึ่งเป็นโครงการที่เน้นให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาเกาหลี การปรับตัวเข้ากับสังคมเกาหลีของเด็กในครอบครัหวุฒนธรรม การเลี้ยงดูบุตรตามแนวทางของสังคมเกาหลี การปลูกฝังการใช้ภาษาเกาหลีเป็นหลัก ถึงแม้จะมีโครงการเพื่อการสร้างบรรยากาศการใช้ภาษาที่สองภายในครอบครัวกก็ตาม แต่ลักษณะการดำเนินโครงการมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ภาษาที่สองภายในครอบครัหวุฒนธรรมเท่านั้น โดยไม่ได้มีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาที่สองให้แก่เด็กชาวเกาหลีหรือคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า หากมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการหรือนโยบายครอบครัหวุฒนธรรมที่ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติปรับตัวเข้ากับสังคมเกาหลีอย่างเดียวแล้ว มีข้อดีคือทำให้ชาวต่างชาติเหล่านั้นมีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตหรือการปรับตัวเข้ากับสังคมเกาหลีมากขึ้น ซึ่งลักษณะการดำเนินนโยบายดังกล่าวเปรียบเสมือนการดำเนินนโยบายเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า แก้ไขปัญหาการหย่าร้าง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัหวุฒนธรรมเท่านั้นในทางกลับกันการ

ดำเนินนโยบายดังกล่าวไม่สามารถที่จะตอบสนองการสร้างรากฐานของสังคมพหุวัฒนธรรมที่ยั่งยืนในสังคมเกาหลีได้ ทั้ง ๆ ที่การเริ่มวางรากฐานความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมควรจะเริ่มจากสถาบันครอบครัวเล็ก ๆ ซึ่งหากมีการมุ่งเน้นการดำเนินนโยบายในลักษณะนี้เพียงอย่างเดียวในอนาคตสังคมเกาหลีอาจประสบความล้มเหลวในการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรม เกิดความขัดแย้งและอาจกลายเป็นปัญหารุนแรงต่อไปในอนาคตได้

นอกจากนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการกลมกลืนวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ากับวัฒนธรรมเกาหลีแล้ว หลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ในระดับอนุบาลก็ยังสะท้อนให้เห็นการกลมกลืนวัฒนธรรมอื่นผ่านหลักสูตรการเรียนที่เน้นการอนุรักษ์ความเป็นเกาหลี ประวัติความเป็นมาของประวัติศาสตร์ การละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (교육부, 2018) ทั้ง ๆ เด็กและเยาวชนในครอบครัวพหุวัฒนธรรมกำลังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งหากไม่มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเหล่านี้ให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือการปลูกฝังการยอมรับและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมแล้วต่อไปอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมและยากที่จะสร้างความกลมเกลียวได้

(2) เน้นการดำเนินนโยบายที่จำกัดอยู่เฉพาะสมาชิกภายในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเท่านั้นขาดการบูรณาการทางสังคมกับสังคมและชุมชน

จากนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงกิจการและครอบครัวเกาหลี ประจำปี (2018-2022) ที่กล่าวว่าข้างต้นพบว่า โครงการส่วนใหญ่มีการเน้นการจัดโครงการที่มุ่งให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเป็นหลัก ซึ่งในทางตรงกันข้ามสามารถที่จะดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อครอบครัวพหุวัฒนธรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างชุมชน

กับครอบครัวพหุวัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กันได้ อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายของกระทรวงมีลักษณะแบ่งแยกสมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมออกจากชุมชน อาทิ นโยบายการให้บริการการศึกษาอยู่ที่พักอาศัย นโยบายการสนับสนุนพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรม นโยบายการบริการการแปลและการล่ามแก่ชาวต่างชาติแต่งงานและย้ายถิ่นมาอาศัยในประเทศเกาหลีใต้ นโยบายการสร้างบรรยากาศครอบครัวภาษาต่างประเทศที่สอง เป็นต้น ล้วนแล้วแต่จำกัดกลุ่มเป้าหมายแค่สมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรม เป็นเพียงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรที่ให้ความรู้ ขาดแคลนหลักการการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะการดำเนินนโยบายการสร้างบรรยากาศภาษาต่างประเทศที่สองซึ่งไม่ควรจำกัดผู้เข้าร่วมโครงการแค่สมาชิกในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามควรจะส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเดียวกันตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้และใช้ภาษาต่างประเทศที่สอง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร หากผู้อยู่อาศัยในชุมชนเดียวกันเข้าใจภาษาของกันและกันได้แล้วการสร้างความรู้เข้าใจในเรื่องอื่น ๆ ก็สามารถทำได้ง่ายดายมากขึ้น และยังเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเพื่อนหรือคนคอยให้คำปรึกษาที่เป็นชาวเกาหลีใต้หรือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสนับสนุนทางสังคมให้มากขึ้น ซึ่ง คอบบ์ (Cobb, 1976, หน้า 300-314 อ้างตาม นิพนธ์ สมบูรณ์พูลเพิ่ม, 2556, หน้า 40) ได้กล่าวไว้ว่า แรงสนับสนุนทางสังคมคือการที่บุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้ตนเองรับรู้ได้ว่าตนเองได้รับความรัก ความเอาใจใส่ และได้รับการยอมรับการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและตามแนวคิดแรงสนับสนุนทางสังคมของเพนเดอร์ (Pender, 1996, หน้า 257-259 อ้างตาม นิพนธ์ สมบูรณ์พูลเพิ่ม, 2556, หน้า 58-59) ได้แบ่งระดับแรงสนับสนุนทางสังคมออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มเพื่อน (Peer Support Systems) คือ

แหล่งแรงสนับสนุนทางสังคมซึ่งคนกลุ่มนี้ส่วนมากเคยได้รับประสบการณ์
ที่มีผลกระทบที่รุนแรงในชีวิตและประสบความสำเร็จในการปรับตัว
และมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้คนกลุ่มนี้มีความเข้าใจ
อย่างลึกซึ้งซึ่งเกิดขึ้นในตัวเอง จึงสามารถให้คำแนะนำในแก้ปัญหาใน
ส่วนที่คล้ายกับประสบการณ์ที่เขาเคยประสบพบมากับเพื่อนได้
ซึ่งจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับชุมชนและ
สังคมมีความใกล้ชิดมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายของกระทรวงที่มีไม่เพียง
กระตุ้นการเกิดความขัดแย้ง การแบ่งแยกคนที่มีความวัฒนธรรมที่
แตกต่างกันกับชุมชนแล้วอาจจะเป็นนโยบายที่ไม่สามารถที่จะสร้าง
ชุมชนหรือสังคมพหุวัฒนธรรมที่ผู้คนอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
อย่างยั่งยืนได้โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่มาจากประเทศที่ด้อยพัฒนา
กว่าประเทศเกาหลีใต้จะยังได้รับการแบ่งแยกและการดูถูกรังเกียจมาก
ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังจะเป็นการส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเหล่านั้นขาดและ
ทำให้ชาวต่างชาติเหล่านั้นขาดการสนับสนุนทางสังคม

(3) ชาวต่างชาติที่อยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมไม่สามารถเข้า
ร่วมโครงการการฝึกอบรมต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง

การเข้าร่วมฝึกอบรมโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการปรับตัว
ต่อการดำรงชีวิตในประเทศเกาหลีใต้ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งแก่
ชาวต่างชาติมาอาศัยอยู่ในประเทศเกาหลีใต้ระยะแรก อย่างไรก็ตาม
ผลการวิจัย พบว่า ผู้หญิงต่างชาติที่อาศัยอยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ไม่มีโอกาสมากนักในการเข้าร่วมฝึกอบรมในโครงการต่าง ๆ ทั้งของ
รัฐและของเอกชน เนื่องจากผู้หญิงต่างชาติเหล่านี้มีภาระการเลี้ยงดูบุตร
และการทำงานภายในบ้าน จึงไม่มีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมโดยเฉพาะ
การฝึกอบรมทางด้านภาษา (조원권, 정철호, & 김수이, 2011, หน้า 32-33)

นอกจากนั้น จากการสำรวจของกระทรวงครอบครัวและกิจการ
ของสตรีเกาหลี พบว่า อัตราชาวต่างชาติในครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ใช้

บริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่สังกัดในกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศ และครอบครัวเกาหลี มีเพียงกึ่งหนึ่งของชาวต่างชาติทั้งหมด ที่อยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ซึ่งสาเหตุที่ไม่สามารถไปรับบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้นั้น เนื่องจากไม่ทราบว่า มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้บริการอยู่ และอีกสาเหตุ คือ ทราบถึงการมีอยู่ของหน่วยงานนั้น ๆ แต่ไม่มีโอกาสได้ไปรับบริการ อาทิ การใช้บริการของสถาบัน Multicultural Family Support Center ในปี ค.ศ. 2018 พบว่า มีชาวต่างชาติที่อยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมใช้บริการร้อยละ 52.5 และผู้ที่ไม่ทราบถึงการมีอยู่ของหน่วยงานมีร้อยละ 17.6 และอัตราของผู้ที่ทราบการมีอยู่ของหน่วยงานแต่ไม่มีโอกาสเข้าร่วมมีอัตราร้อยละ 30.0 และสำหรับการใช้บริการหน่วยงาน healthy family support center พบว่า มีผู้ไม่รู้ถึงการมีอยู่ของหน่วยงานกว่าร้อยละ 56.6 และอัตราของผู้ที่รู้จักแต่ไม่มีโอกาสไปใช้บริการมีร้อยละ 27.4 โดยมีผู้ที่รู้จักและมีประสบการณ์ใช้บริการเพียงแค่ 15.9 (여성가족부, 2018) จากสถิติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การประชาสัมพันธ์ยังไม่ดีเท่าที่ควร นอกจากนั้น ภาระหน้าที่ในแต่ละวันส่งผลให้โอกาสการเข้าร่วมอบรมมีน้อย

(4) ขาดความจริงใจในการดำเนินนโยบายที่ให้ความช่วยเหลือหลังการหย่าร้างของครอบครัวพหุวัฒนธรรม

นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (2018-2022) มุ่งให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อการอาศัยอยู่ในครอบครัวพหุวัฒนธรรม การดำรงชีวิตประจำวันในประเทศเกาหลีใต้ เช่น โครงการอบรมภาษาเกาหลี วัฒนธรรมเกาหลี การเลี้ยงดูบุตร การให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่เด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรม แต่ยังคงขาดแคลนโครงการที่จะมารองรับหรือตอบโต้ปัญหาการหย่าร้างที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มคนที่ตกอยู่ในสถานภาพหย่าร้างมีความต้องการ

ในการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือจากองค์กรต่าง ๆ เนื่องจาก
หลังการหย่าร้างมีบางกรณีที่มีแม่หรือพ่อฝ่ายเดียวที่ต้องดูแลเลี้ยง
ดูบุตร ซึ่งจากผลการสำรวจของกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศ
และครอบครัว ปี ค.ศ. 2018 พบว่า หลังจากการเกิดการหย่าร้าง
ของครอบครัวพหุวัฒนธรรมแล้ว หากครอบครัวดังกล่าวมีบุตร
ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูบุตรคือชาวต่างชาติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.9
ผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหลังการหย่าร้างซึ่งมีอัตราสูงกว่าปี ค.ศ. 2015
ซึ่งมีอัตราร้อยละ 90 (여성가족부, 2018, หน้า 83-84) ซึ่งหากไม่มี
นโยบายที่มารองรับหรือให้ความช่วยเหลือแล้วนอกจากคุณภาพชีวิต
ของเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมมีคุณภาพระดับต่ำแล้ว ต่อไป
ในอนาคตพวกเขาเหล่านั้นอาจกลายเป็นชนชั้นชายขอบและ
ถูกแบ่งแยกกับประชาชนชาวเกาหลีส่วนใหญ่ไม่มีที่สิ้นสุดและอาจก่อ
ให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ตามมาได้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลกระทบที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ในครอบครัวพหุวัฒนธรรมเกาหลีได้ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางด้าน
วัฒนธรรม แบบแผนการดำรงชีวิต และการได้รับการดูแลรังเกียจ
เกี่ยวกับชนชาติ ปัญหาอุปสรรคการสื่อสารภาษาเกาหลี จากผลกระทบ
ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการหย่าร้างในครอบครัวพหุวัฒนธรรม
ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ยุนจีอิน (윤지은, 2017, หน้า 14)
พบว่า ผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับผู้ชายชาวเกาหลี
ส่วนใหญ่จะแต่งงานผ่านบริษัทจัดหาคู่ ซึ่งก่อนแต่งงานไม่ได้มี
การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีมาก่อนทำให้เมื่อหลังแต่งงาน
เกิดอุปสรรคปัญหาการสื่อสารด้วยภาษาเกาหลี อีกทั้งไม่เข้าใจ
วัฒนธรรมเกาหลีอย่างลึกซึ้ง จึงก่อให้เกิดความความขัดแย้งภายใน
ครอบครัว อีกทั้งจากการที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเกาหลีได้จึงทำให้

ความเข้าใจในวัฒนธรรมเกาหลีมีความคลาดเคลื่อน ซึ่งในที่สุดก็นำมาสู่การหย่าร้างในครอบครัวพหุวัฒนธรรม

2. ความสอดคล้องระหว่างปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครอบครัวพหุวัฒนธรรมซึ่งเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมกับนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัว ประจำปี (2018-2022) ผลการวิจัยพบว่า นโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมที่ออกโดยกระทรวงความเท่าเทียมทางเพศและครอบครัวมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ชาวต่างชาติที่แต่งงานกับชาวเกาหลีได้ปรับตัวเข้ากับสังคมวัฒนธรรมเกาหลีมากกว่าจะเป็นการสานสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับชุมชนและกับสังคมเกาหลี ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางในการวางรากฐานที่มั่นคงของสังคมพหุวัฒนธรรม ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขแล้วจะต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินนโยบาย คือ

2.1. จะต้องดำเนินนโยบายครอบครัวพหุวัฒนธรรมโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรมีการสานสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับครอบครัวพหุวัฒนธรรมซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของช็องย็อนฮี (정연희, 2008, หน้า 60) ได้เสนอแนะว่าหากมีความประสงค์ที่จะให้เด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมได้มีกลุ่มเพื่อนสนิท และได้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมเดียวกันแล้วสิ่งแรกที่จะต้องดำเนินการคือการปรับปรุงแก้ไขแนวทางในการที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับเพื่อนบ้าน นั่นคือ สมาชิกทุกคนของสังคมเกาหลีซึ่งไม่เพียงแต่ครอบครัวพหุวัฒนธรรมหรือครอบครัวที่อยู่ใกล้เคียงทั่วไปจะต้องมีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมต่างชาติด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงการปรับตัวของชาวต่างชาติต่อวัฒนธรรมเกาหลี ซึ่งหมายความว่า จะต้องมีการกำหนดนโยบายที่มุ่งให้ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับ

ลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรม เรียนรู้ลักษณะเฉพาะทางด้านภาษา และวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่มาอาศัยอยู่ในสังคมเกาหลี และควรมีโครงการหรือกิจกรรมที่ทำให้มีการทำร่วมกันระหว่างครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับครอบครัวทั่วไปหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับเด็กจากครอบครัวชาวเกาหลีทั่วไป ทั้งนี้เพื่อเป็นการวางรากฐานการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมตั้งแต่วัยเยาว์

2.2. ควรมีนโยบายที่รองรับเมื่อเกิดปัญหาการหย่าร้างหรือความแตกแยกภายในครอบครัวพหุวัฒนธรรม ควบคู่กับนโยบายอื่น ๆ ที่ตอบสนองการดำรงชีวิตได้อย่างถาวรในประเทศเกาหลีได้ เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลเกาหลีปัจจุบันมักมุ่งให้ความสำคัญกับนโยบายเพื่อตอบสนองการปรับตัวเข้ากับสังคมเกาหลีในระยะเริ่มแรกที่มาอยู่ในประเทศเกาหลีได้หรือนโยบายที่มุ่งแก้ไขปัญหาทางการเงินเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม หากเกิดการหย่าร้างในครอบครัวพหุวัฒนธรรมแล้วส่วนใหญ่ชาวต่างชาติหรือผู้หญิงต่างชาติที่แต่งงานกับชาวเกาหลีเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบดูแลลูกเป็นหลัก เพราะฉะนั้นหากฝ่ายสามีชาวเกาหลีไม่ให้ความช่วยเหลือก็ยิ่งจะส่งผลให้เด็กเหล่านั้นมีคุณภาพชีวิตในระดับต่ำและมีความยากลำบาก มีหลายกรณีที่ผู้หญิงต่างชาติเหล่านี้ต้องพาลูกเดินทางกลับประเทศของตน เพราะหากอยู่ในประเทศเกาหลีได้มักประสบปัญหาทางการเงิน เป็นต้น หากเกิดกรณีดังกล่าวบ่อยครั้งอาจจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศเกาหลีได้ และปัญหาประชากรที่อาจจะไม่กระเตื้องขึ้นได้ในอนาคต และสิ่งที่สำคัญที่สุดสังคมเกาหลีอาจจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมโลกที่ผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมมาอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขได้

3. หลักสูตรการศึกษาของประเทศเกาหลีได้ควรจะมีการบรรจุเนื้อเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรมหรือ การเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นเนื้อหาหนึ่งในหลักสูตรสำหรับ

การจัดการเรียนการสอนตั้งแต่หลักสูตรระดับชั้นอนุบาล เพื่อวางรากฐานการเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างชาวเกาหลีทั่วไปกับชาวต่างชาติหรือครอบครัวพหุวัฒนธรรมและการอาศัยอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โนกิโฮ (노기호, 2013, หน้า 17) กล่าวว่า การศึกษาเกี่ยวกับครอบครัวพหุวัฒนธรรมจะต้องดำเนินการเป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่วัยก่อนวัยเรียนจนถึงวัยผู้ใหญ่และไม่ควรจำกัดการให้การศึกษาเกี่ยวกับครอบครัวพหุวัฒนธรรมเพียงแคในโรงเรียนแต่จะต้องเปลี่ยนแปลงเป็นนโยบายการศึกษาที่มีความหมายกว้างขึ้นที่มีจุดประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายและระบบการรับรู้ทางสังคมโดยรวมของประเทศเกาหลีได้ นอกจากนี้ หลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเกาหลีได้ควรลดการมุ่งให้ความสำคัญกับเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเกาหลีจนมากเกินไปหรือประวัติศาสตร์ความขัดแย้งกับประเทศต่าง ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซ็อนย็อนฮี (전연희, 2008, หน้า 57) ที่กล่าวถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างเด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมกับเด็กในครอบครัวชาวเกาหลีทั่วไป นั่นคือ ครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์จะต้องระมัดระวังในการนำเสนอเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์ เพราะหากสอนเนื้อหาประวัติศาสตร์ที่มีความขัดแย้งระหว่างประเทศเกาหลีกับประเทศอื่น ๆ อาจจะเป็นการสร้าง ความเจ็บปวดให้แก่เด็กในครอบครัวพหุวัฒนธรรมและอาจจะสร้างความขุ่นเคืองให้แก่เด็กเกาหลีที่อยู่ในครอบครัวเกาหลีทั่วไปได้ ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหาทางด้านประวัติศาสตร์มาสอนควรจะต้องเป็นเนื้อหาที่สามารถสร้างทัศนคติที่ดีของประเทศเกาหลีได้กับต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- นิพนธ์ สมบูรณ์พูลเพิ่ม. (2556). พฤติกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้นำ
ชุมชนอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม
- แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง. (2549). แนวคิดพหุวัฒนธรรม (Multiculturalism).
ค้นจาก [https://peaceresourcecollaborative.org/
wpcontent/uploads/2020](https://peaceresourcecollaborative.org/wpcontent/uploads/2020)
- อภิญา ศิริพิทยาคุณกิจ. (2010). แรงสนับสนุนทางสังคม: ปัจจัยสำคัญ
ในการดูแลผู้ที่เป็นเบาหวาน. งามาธิบดียสาร, 16(2), 309-322.
ค้นจาก [https://www.rama.mahidol.ac.th/nursing/jns/
DocumentLink/2553/issue_02/10.pdf](https://www.rama.mahidol.ac.th/nursing/jns/DocumentLink/2553/issue_02/10.pdf)
- 교육부. (2018). 제 3회 유치원 교육과정 우수 사례. Retrieved from
<https://www.moe.go.kr/boardCnts/>
- 광영길 & 오세연. (2010). 지방의 다문화가정을 위한 지원정책에 관한
연구. 한국자치행정학보, 24(1), 217-238. Retrieved from
[https://www.dbpia.co.kr/Journal/
articleDetail?nodeId=NODE08821991](https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE08821991)
- 노기호. (2013). 다문화가정 자녀의 교육기본권 실현을 위한 국가 교육정책의
방향과 과제. 법과 정책연구, 13 (4), 1,697 - 1,721. Retrieved
from [https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/
ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.
artid=ART001838303](https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artid=ART001838303)
- 박대식 & 최경은. (2008). 농촌의 다문화가정의 실태와 정책방향 (R570).
Retrieved from [https://repository.krei.re.kr/bitstream/2018.
oak/15360/1/%EB%86%8D%EC%B4%8C%9D%98%20
%EB%8B%A4%EB%AC%B8%ED%99%94%EA%B0%80%EC
%A0%95%20%EC%8B%A4%ED%83%9C%99%80%20%EC
%A0%95%EC%B1%85%EB%B0%A9%ED%96%A5.pdf](https://repository.krei.re.kr/bitstream/2018.oak/15360/1/%EB%86%8D%EC%B4%8C%9D%98%20%EB%8B%A4%EB%AC%B8%ED%99%94%EA%B0%80%EC%A0%95%20%EC%8B%A4%ED%83%9C%99%80%20%EC%A0%95%EC%B1%85%EB%B0%A9%ED%96%A5.pdf)

- 법무부. (2019). 2018년도 출입국자수 사상최고기록. Retrieved from <https://www.moj.go.kr/moj/221/subview>.
- 여성가족부. (2010). 다문화가족의 해제 문제와 정책과제 (11-1383000-000005-01). Retrieved from http://www.mogef.go.kr/mp/p c d / m p _ p c d _ s 0 0 1 d . do ; j s e s s i o n i d = 2 k J + j 0 E O H C r 1 y 4 w Q y N U + v s 9 H . m o g e f 1 1 ? m i d = p l c 5 0 3 & b b t S n = 4 3 5 7 2 5
- 여성가족부. (2019). 2018 전국다문화가족실태조사 연구 (11-1383000-000384-12). Retrieved from file:///C:/Users/USER/Dropbox/My%20PC%20(DESKTOP-LP7IFJ2)/Downloads/[%EC%B5%9CEC%A2%85)%202018%EB%85%84%20%EC%A0%84%EA%B5%AD%EB%8B%A4%EB%AC%B8%ED%99%94%EA%B0%80%EC%A1%B1%EC%8B%A4%ED%83%9C%EC%A1%B0%EC%82%AC%20%EC%97%B0%EA%B5%AC.pdf
- 여성가족부. (2021). 2021년 가족사업안내. Retrieved from file:///C:/Users/USER/Dropbox/My%20PC%20(DESKTOP-LP7IFJ2)/Downloads/21%EB%85%84%20%EA%B0%80%EC%A1%B1%EC%82%AC%EC%97%85%EC%95%88%EB%82%B4_2%EA%B6%8C(%EC%B5%9CEC%A2%85%EB%B3%B8).pdf
- 이민경. (2010). 한국 다문화교육정책 전개과정과 담론 분석: 교과부의 다문화가정 자녀교육지원정책(2006-2009)을 중심으로. 한국교육, 37 (2), 155-176. Retrieved from <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/CiSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artild=ART001467144>
- 윤지은. (2017). 다문화가정 정책 현황 및 개선방안 연구 (석사학위논문). 건국대학교, 서울
- 정연희. (2008). 우리나라 다문화 이해교육의 개선방안에 관한 연구(석사학위논문). 인하대학교, 인천

- 조원권, 정철호, & 김수이. (2011). 글로벌 인적개발을 위한 다문화가족의
효과적인 지원 방안. Retrieved from [http://kimcf.or.kr/
data_old/BRD_8_1304039880_1.pdf](http://kimcf.or.kr/data_old/BRD_8_1304039880_1.pdf)
- 한승준. (2008). 프랑송동화주의 다문화정책의 위기와 재편에 관한 연구.
한국행정학보, 47 (3), 463-486. Retrieved from [https://www.
kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.
kci?sereArticleSearchBean.artild=ART001281938](https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artild=ART001281938)
- 한국은행. (2021). 경제성장률. Retrieved from
<http://www.index.go.kr/unify/idx-info.do?idxCd=4201>
- 통계청. (2020). 국제결혼현황. Retrieved from [http://www.index.go.kr/
potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_cd=2430](http://www.index.go.kr/potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_cd=2430)
- 통계청. (2020). 외국인과의 이혼건수 추이 1999-2019. Retrieved from
[http://www.index.go.kr/potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_
cd=2430](http://www.index.go.kr/potal/main/EachDtlPageDetail.do?idx_cd=2430)
- 여성가족부. (2019). 2018다문화 관련 지원 시설 이용 경험. Retrieved
from [https://kosis.kr/statHtml/statHtml.
do?orgId=154&tblId=DT_MOG_1001301304&vw_cd=MT_
Thairath](https://kosis.kr/statHtml/statHtml.do?orgId=154&tblId=DT_MOG_1001301304&vw_cd=MT_Thairath). (2019). รู้จัก “ชอยยอน” สาวไทยเป็นสะใภ้เกาหลี มัดใจ
โอบป่า สูญทุบเบอร์ชื่อดัง. ค้นจาก [https://www.youtube.
com/watch?v=0eJSnTI79bA&ab_channel=Thairath](https://www.youtube.com/watch?v=0eJSnTI79bA&ab_channel=Thairath)